

INFORMACIJE V ZVEZI Z EVROPSKIM GOSPODARSKIM PROSTOROM

NADZORNI ORGAN EFTE

POVZETEK ODLOČBE NADZORNEGA ORGANA EFTE

št. 322/10/COL

z dne 14. julija 2010

v zvezi s postopkom na podlagi člena 54 Sporazuma EGP zoper družbo Posten Norge AS

(Zadeva št. 34250 Posten Norge/Privpak)

(Besedilo v angleškem in norveškem jeziku je verodostojno)

(2011/C 190/05)

Nadzorni organ Efte (v nadaljnjem besedilu: Nadzorni organ) je 14. julija 2010 sprejel odločbo v zvezi s postopkom na podlagi člena 54 Sporazuma EGP. V skladu z določbami člena 30 Poglavlja II Protokola 4 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču objavlja imena strank in glavno vsebino odločbe, ob upoštevanju pravnega interesa podjetij do varovanja poslovnih skrivnosti. Nezaupna različica celotnega besedila odločbe je na voljo v verodostojnih jezikih zadeve na spletni strani Nadzornega organa:

<http://www.eftasurv.int/competition/competition-cases/>

POVZETEK KRŠITVE

1. Uvod

- (1) Odločba je naslovljena na družbo Posten Norge AS (v nadaljnjem besedilu: Posten Norge). Družba Posten Norge upravlja nacionalne poštne storitve na Norveškem. Leta 2006 je promet skupine na svetovnem trgu znašal 23 668 milijonov norveških kron („MNOK“), pri čemer je promet zunaj Norveške predstavljal okoli 17,5 % celotnega prometa skupine. Norveška država je edini lastnik družbe Posten Norge.
- (2) Pritožnik je družba Schenker Privpak AB (v nadaljnjem besedilu: Privpak), ki je bila registrirana na Švedskem leta 1992. Družba Privpak dostavlja pakete, ki jih podjetja, dejavna na področju prodaje na daljavo, pošiljajo potrošnikom na Norveškem, Švedskem in Finskem. Družba je del skupine DB Schenker in združuje vse prevozne in logistične dejavnosti nemških železnic Deutsche Bahn AG, ki so v 100-odstotni lasti nemške države. Družba na Norveškem posluje prek družbe z omejeno odgovornostjo Schenker Privpak AS, ki je registrirana po norveškem pravu.

2. Postopek

- (3) Nadzorni organ je 24. junija 2002 prejel pritožbo družbe Privpak. Navedena družba je dodatne informacije poslala z dopisi z dne 9. decembra 2002, 14. januarja 2003, 15. avgusta 2003 in 5. marca 2004. Družba Posten Norge se je na zahtevo po informacijah odzvala 16. in 23. junija 2003. Inšpekcijski pregledi v prostorih družbe Posten Norge v Oslu so potekali od 21. do 24. junija 2004. Nadzorni organ je po več zahtevah za informacije, ki jih je naslovil na družbi Privpak in Posten Norge ter tretje strani, 17. decembra 2008 izdal obvestilo o nasprotovanju zoper družbo Posten Norge. Družba Posten Norge je na obvestilo o nasprotovanju odgovorila 3. aprila 2009. Ustno zaslišanje je potekalo 16. junija 2009.

3. Ravnanje družbe Posten Norge

- (4) Družba Posten Norge je leta 1999 sklenila, da njena distribucijska mreža ne ustreza v zadostni meri povpraševanju na trgu z vidika dostopnosti in storitev. Poleg tega se je v letih pred tem prihodek od mreže znatno zmanjšal, njeno upravljanje pa je postalo predrago. Družba Posten Norge se je zato odločila, da bo reorganizirala svojo distribucijsko mrežo in zmanjšala število poštних uradov na 300–450 ter odprla vsaj 1 100 poštних poslovalnic v trgovini (Post-in-Shops). Družba naj bi tako povečala dostopnost poštних in finančnih storitev, s tem da bi povečala skupno število poslovalnic za vsaj 200 ter izboljšala svojo donosnost z zmanjšanjem stroškov poslovanja.
- (5) Družba Posten Norge je razvila in patentirala koncept poštних poslovalnic v trgovini, da bi lahko zagotavljala širok izbor poštних in finančnih storitev na maloprodajnih mestih, kot so supermarketi, trgovine z živili, kioski in bencinski servisi. Vsaka poštna poslovalnica v trgovini ponuja vsaj osnovne poštno in bančne storitve, ki jih mora zagotavljati družba Posten Norge, da izpolnjuje zahteve iz dovoljenja, na podlagi katerega posluje. V posameznih poštних poslovalnicah v trgovini so glede na krog njihovih uporabnikov lahko vključeni tudi dodatni proizvodi in storitve. Družba Posten Norge ima glavno odgovornost pri vsakodnevem spremljanju poštних poslovalnic v trgovini in ima pravico nadzirati vse vidike njihovega poslovanja. Poštne poslovalnice v trgovini so del maloprodajnih mest in imajo enak obratovalni čas kot sama maloprodajna mesta. Imajo enoten profil in se tržijo v skladu s splošno strategijo družbe Posten Norge.
- (6) Družba Posten Norge je koncept poštних poslovalnic v trgovini uvedla v letih 1999–2000, pri čemer je nameravala skleniti strateška partnerstva z vodilnimi verigami trgovin z živili, kioskov in bencinskih servisov za zagotavljanje poštних storitev v trgovinah. V začetku leta 2000 je družba v zvezi s tem izpogajala sporazume o nameri z vodilnimi maloprodajnimi skupinami in verigami. Na podlagi tega je pozneje sklenila naslednje sporazume glede koncepta poštних poslovalnic v trgovini:
- poslovni sporazum s skupino NorgesGruppen/Shell, sklenjen septembra 2000, na podlagi katerega je zadevna skupina postala preferenčni partner družbe Posten Norge. Družba Posten Norge je v zameno dobila ekskluzivni dostop na vseh maloprodajnih mestih v skupini (ekskluzivnost v skupini),
 - okvirni sporazum, sklenjen januarja 2001 z verigo trgovin COOP, v skladu s katerim je ta veriga pridobila status drugega preferenčnega partnerja, ter
 - protokol, podpisan januarja 2001 z verigo trgovin ICA.
- (7) V skladu z zadnje navedenima sporazumoma je imela družba Posten Norge ekskluzivni dostop na maloprodajnih mestih, v katerih so bile uvedene poštno poslovalnice v trgovini. Z vsako skupino so potekala tudi pogajanja o standardnih sporazumih o poslovanju, ki so bili pozneje sklenjeni s posameznimi maloprodajnimi mesti, ki so gostila poštno poslovalnice v trgovini.
- (8) Od začetka leta 2004 se je družba Posten Norge na lastno pobudo sočasno pogajala s skupino NorgesGruppen ter trgovskima verigama COOP in ICA, da bi sklenila nove okvirne sporazume za poštno poslovalnice v trgovini. Ti sporazumi naj bi nadomestili obstoječe s 1. januarjem 2006. Znotraj družbe Posten Norge je bilo predlagano, da se vse skupine obvestijo o tem, da želi družba (i) skleniti nove okvirne sporazume glede poštних poslovalnic v trgovini in (ii) prilagoditi določbe glede preferenčnih partnerjev, vendar se pred koncem pogajanj maloprodajne skupine ne obvestijo o tem, kdo, če sploh, bo novi preferenčni partner. Družba Posten Norge se je ravnala po predlagani strategiji in je vprašanje statusa *preferenčnega partnerja* med pogajanja pustila odprto.
- (9) Tekom leta 2006 so bile iz sporazumov družbe Posten Norge umaknjene vse določbe glede ekskluzivnega dostopa in statusa preferenčnega partnerja.

4. Člen 54 Sporazuma EGP

4.1 Upoštevni trg

- (10) V zadevnem obdobju je družba Posten Norge zagotavljala storitve dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo prek poštних okenc in dostavo na dom. Tovrstne storitve je zagotavljala tudi v zvezi z dostavo paketov v tujino.

- (11) Mrežo družbe Posten Norge za dostavljanje paketov od podjetij do potrošnika so tvorili njeni poštni uradi in poštne poslovalnice v trgovini. Na najbolj oddaljenih podeželskih območjih so to mrežo lahko po potrebi dopolnjevali poštarji. Družba Posten Norge je bila edini ponudnik storitev dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavno mrežo, ki je pokrivala vso Norveško.

4.1.1 Upoštevni proizvodni trg

- (12) Ta zadeva se navezuje na zagotavljanje storitev dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo prek poštних okenc. Na Norveškem je dostava prek poštних okenc najbolj razširjen način dostave v okviru dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika. Družba Posten Norge je vodilni ponudnik storitev dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika; dostava na dom predstavlja le majhen del celotnega obsega dostave paketov v tem tržnem segmentu. Glede na dokaze ni mogoče trditi, da bi podjetja, dejavna na področju prodaje na daljavo, storitve dostave na dom videla kot nadomestne storitvam dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika prek poštних okenc, ki jih je ponujala družba Posten Norge. Pri zagotavljanju storitev dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo na dom je potrebna prometna infrastruktura, ki omogoča dostavo paketov na prag vsakega naslovnika. Storitve dostave na dom in dostave prek poštних okenc bi bilo mogoče šteti za nadomestne ali zamenljive le, če bi bilo mogoče v kratkem času preusmeriti velik obseg paketov iz dostave prek poštних okenc na dostavo na dom. Glede na razpoložljive dokaze to v zadevnem obdobju ne bi bilo izvedljivo. Storitve dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo na dom zato niso bile vključene v upoštevni proizvodni trg.
- (13) Storitve dostavljanja paketov med podjetji uporabljajo poslovne stranke, ki zahtevajo dostavo „od vrat do vrat“ drugim podjetjem med delovnim časom. Pri takih poslovnih strankah je čas zelo pomemben in so zato za tovrstne storitve pripravljene plačati znatno višjo ceno. Zaradi razlike v ceni teh dveh vrst storitev, ki je verjetno posledica razlike v ceni zagotavljanja zadevnih storitev, za podjetja, dejavna na področju prodaje na daljavo, ne bi bilo gospodarno, da bi storitve dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo prek poštних okenc nadomestila s storitvami dostavljanja paketov med podjetji. Zадnje navedene storitve zato niso pomenile konkurenčnega pritiska pri zagotavljanju storitev dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika. Poleg tega v praksi ni bilo izvedljivo, da bi se podjetja, ki se ukvarjajo s prodajo na daljavo, preusmerila na storitve dostavljanja paketov med podjetji, saj ponudniki tovrstnih storitev običajno zahtevajo, da je naslovník paketa gospodarski subjekt in ne fizična oseba.
- (14) Nadzorni organ ni imel informacij o nobenem ponudniku, ki bi v zadevnem obdobju v kakršnem koli pomembnem obsegu ponujal storitve dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo na delovnem mestu. Razlike v značilnostih, ceni in nameravani uporabi so za podjetja, dejavna na področju prodaje na daljavo, pomenile, da storitve dostavljanja paketov od potrošnika do potrošnika niso nadomestne storitvam dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo prek poštних okenc.
- (15) Nadzorni organ je sklenil, da je bil v zadevnem obdobju trg za storitve dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo prek poštних okenc ločen od trga za storitve dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo na dom, trga za storitve dostavljanja paketov med podjetji ter trga za storitve dostavljanja paketov od potrošnika do potrošnika.

4.1.2 Upoštevni geografski trg

- (16) Geografski obseg trga za storitve dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo prek poštних okenc je bil omejen na Norveško.

4.2 Prevladujoči položaj

- (17) Družba Posten Norge je že od začetka svojega poslovanja leta 1997 vodilni ponudnik storitev dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo prek poštних okenc na Norveškem in pri tem ni imela veliko konkurence. Družba Privpak ji je bila edini konkurent vse do vstopa družbe Tollpost na zadevni trg. Nobeno podjetje, dejavno na področju prodaje na daljavo, ni omenilo drugih konkurentov, ki bi zagotavljali storitve dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo prek poštних okenc pred jesenjo leta 2006. Družba Tollpost je na trg vstopila jeseni leta 2005, vendar je začela poslovati šele jeseni leta 2006 in sicer v zelo majhnem obsegu.

- (18) Tržni delež družbe Posten Norge je bil v celotnem zadevnem obdobju nad oz. blizu 98 %. To obdobje so zaznamovale pomembne ovire za vstop novih udeležencev na trg in njihovo širitev. Možnost novega vstopa v zadevnem obdobju ni pomenila nikakršnega pomembnejšega pritiska na ravnanje družbe Posten Norge na trgu. Ker ni bilo drugih ponudnikov s pomembnimi in stabilnimi tržnimi deleži, ni bilo verjetno, da bi se odjemalci, tudi največji, popolnoma ali večinoma preusmerili na druge ponudnike. Družba Posten Norge je bila zato v zadevnem obdobju poslovni partner, ki se mu ni bilo mogoče izogniti.
- (19) Nadzorni organ je sklenil, da je imela družba Posten Norge v zadevnem obdobju na upoštevem trgu prevladujoč položaj v smislu člena 54 Sporazuma EGP. Upoštevni geografski trg, na katerem je imela ta družba prevladujoč položaj, zajema „znaten“ del ozemlja EGP.

4.3 Zloraba

4.3.1 Presoja ravnanja družbe Posten Norge

- (20) V skladu s členom 54 Sporazuma EGP je kot nezdružljiva z delovanjem Sporazuma EGP prepovedana vsaka zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na ozemlju, ki ga zajema Sporazum, ali njegovem znatnem delu, kolikor bi lahko prizadela trgovino med pogodbenicami.

- (21) V skladu z ustaljeno sodno prakso je pojem zlorabe opredeljen kot:

„objektiven pojem, ki se nanaša na ravnanja podjetja s prevladujočim položajem, ki lahko vplivajo na strukturo trga, na katerem je prav zaradi prisotnosti zadevnega podjetja raven konkurence že oslabljena, in ki lahko zaradi uporabe postopkov, drugačnih od tistih, ki urejajo normalno konkurenco med proizvodi ali storitvami na podlagi poslovanja gospodarskih subjektov, ovirajo ohranitev ravni konkurence, ki še obstaja na trgu, ali razvoj te konkurence“⁽¹⁾.

- (22) Učinki, opisani v sodni praksi v prejšnjem odstavku, se ne nanašajo nujno na konkretne ali dejanske učinke zlorabe, zoper katero je bila vložena pritožba. Za ugotovitev kršitve člena 54 Sporazuma EGP zadostuje, da podjetje z zlorabo prevladujočega položaja omejuje konkurenco, ali, z drugimi besedami, da bi tovrstno ravnanje lahko imelo ali bo verjetno imelo tak učinek. Možnost, da se z zadevnim ravnanjem omeji konkurenca, je lahko posredna, če se v skladu z zahtevanim pravnim standardom lahko dokaže, da bi lahko dejansko omejilo konkurenco.
- (23) V odločbi je ugotovljeno, da je družba Posten Norge zlorabljala prevladujoči položaj z uporabo klavzule o ekskluzivnosti v skupini in na maloprodajnih mestih v svojih pogodbenih dogovorih s skupinami trgovcev na drobno ter s strategijo, ki jo je uporabljala pri pogajanjih o novih sporazumih od leta 2004 naprej.
- (24) Klavzula o ekskluzivnosti v skupini je konkurentom družbe Posten Norge preprečevala dostop do celotne skupine NorgesGruppen/Shell, ki je vključevala največjo skupino prodajalcev na drobno na področju dnevnih izdelkov široke porabe, največjo verigo kioskov in vodilno verigo bencinskih servisov na Norveškem. S klavzulo o ekskluzivnosti v skupini in na maloprodajnih mestih so bila številna maloprodajna mesta v vodilnih verigah trgovin z živili, kioskov in bencinskih servisov na Norveškem vezana na družbo Posten Norge.
- (25) Trgovski verigi COOP in ICA sta vse od sklenitve sporazumov z družbo Posten Norge v letih 2001 in 2002, ko je bilo odprtih veliko novih poštних poslovalnic v trgovini, imeli interes, da pridobita čim več takih poslovalnic. Ker je družba Posten Norge zahtevala ekskluzivnost na maloprodajnih mestih, ni bilo možno odpreti poštних poslovalnic v trgovini na nobenem maloprodajnem mestu trgovskih verig

⁽¹⁾ Zadeva 85/76, *Hoffmann-La Roche* proti Komisiji, Recueil 1979, str. 461, točka 91; zadeva 322/81, *Michelin* proti Komisiji (*Michelin I*), Recueil 1983, str. 3461, točka 70; zadeva C-62/86, *AKZO* proti Komisiji, Recueil 1991, str. I-3359, točka 69; zadeva T-228/97, *Irish Sugar* proti Komisiji, Recueil 1999, str. II-2969, točka 111; zadeva T-219/99, *British Airways* proti Komisiji, Recueil 2003, str. II-5917, točka 241; zadeva T-271/03, *Deutsche Telekom* proti Komisiji, ZOdL 2008, str. II-477, točka 233.

COOP ali ICA, na katerem je bil dostop že dovoljen konkurenčnemu ponudniku storitev dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika. Z drugimi besedami, vsako maloprodajno mesto, ki ga je uporabljal konkurent družbe Posten Norge, je bilo izključeno iz koncepta poštne poslovalnice v trgovini. Če bi trgovski verigi COOP in ICA pristali na uvedbo konkurenčnega koncepta dostave, ki bi povzročil odprtje več sto „konkurenčnih“ poslovalnic v njihovih maloprodajnih mrežah, bi s tem zelo zmanjšali možnost, da se jima dodelijo nove poštne poslovalnice v trgovini.

- (26) Družba Posten Norge je vprašanje statusa preferenčnega partnerja med pogajanja o novih sporazumih pustila odprto ter s tem dala trgovskima verigama COOP in ICA vtis, da bi jima lahko bil dodeljen tak status ali da bi se njun status vsaj izboljšal z letom 2006. S tem je bila zelo verjetno omejena pripravljenost trgovskih verig COOP in ICA za sklepanje pogodb z drugimi ponudniki storitev dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika. To je veljalo vsaj tako dolgo, kot so trajala pogajanja ter dokler pogodbeni odnosi s trgovskima verigama COOP in ICA niso bili urejeni.
- (27) Na podlagi razpoložljivih dokazov je Nadzorni organ sklenil, da Reitangruppen, četrta vodilna maloprodajna skupina, in druge vodilne verige bencinskih servisov niso bile pripravljene uvesti koncepta ponudnikov storitev dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika v svojih verigah. Menile so, da na svojih maloprodajnih mestih nimajo dovolj prostora za zagotavljanje storitev dostavljanja paketov, da koncept dostavljanja paketov ne bi zagotavljal zadostnih poslovnih priložnosti, ali pa niso bile naklonjene projektu, ki bi lahko terjali dodatne stroške in/ali se preveč oddaljili od glavne strategije posamezne verige. Druge vodilne verige trgovin z živili, kioskov in bencinskih servisov so bile zato v zadevnem obdobju v veliki meri nedosegljive konkurentom družbe Posten Norge.
- (28) Nadzorni organ je na tej podlagi sklenil, da je ravnanje družbe Posten Norge novim udeležencem na trgu močno otežilo pridobivanje dostopa do najbolj iskanih distribucijskih poti na Norveškem. Ravnanje družbe Posten Norge je zato ustvarilo strateške ovire za vstop na upošteveni trg za zagotavljanje storitev dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo prek poštne okenc. Posledično bi lahko omejevanje dostopa do vodilnih verig trgovin z živili, kioskov in bencinskih servisov, ki je bilo posledica ravnanja družbe Posten Norge, zmanjšalo možnosti in/ali spodbude za tekmece družbe Posten Norge, da konkurirajo na trgu za storitve dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika z dostavo prek poštne okenc.
- (29) Poleg tega je Nadzorni organ menil, da je ravnanje družbe Posten Norge zelo verjetno povzročilo dejanske protikonkurenčne učinke v škodo potrošnikov. Na podlagi razpoložljivih dokazov je mogoče domnevati, da bi konkurenti družbe Posten Norge, če slednja ne bi ravnala v nasprotju s konkurenco, lahko imeli dostop do vodilnih verig trgovin z živili in kioskov. S tem bi se olajšala njihov vstop in širitev na upoštevnem trgu, družba Posten Norge pa bi bila izpostavljena večjemu konkurenčnemu pritisku in njena moč na trgu bi bila omejena, od česar bi imela korist podjetja, ki so dejavna na področju prodaje na daljavo, ter ne nazadnje tudi potrošniki.

4.3.2 Objektivna utemeljitev

- (30) Obstaja možnost, da se prepoved iz člena 54 Sporazuma EGP ne uporablja za izključevalno ravnanje, če prevladujoče podjetje lahko dokaže, da je njegovo ravnanje objektivno potrebno ali da pripomore k izboljšanju učinkovitosti, ki odtehtajo negativne učinke na konkurenco ⁽¹⁾. Prevladujoče podjetje mora dokazati potrebnost takega cilja ali učinkovitost ⁽²⁾.
- (31) Po trditvah družbe Posten Norge je bila ekskluzivnost v skupini nujna za doseganje povečanja učinkovitosti, saj je omogočala hitro izvedbo mreže poštne poslovalnice v trgovini, s čimer se je zagotovilo, da konkurenti niso prevzeli nobenega maloprodajnega mesta, potrebnega za poštno poslovalnico v trgovini, poleg tega pa se je odpravilo tveganje premajhnega prispevka skupine NorgesGruppen/Shell k uvedbi koncepta poštne poslovalnice v trgovini in zagotovil zadosten prostor za dejavnosti družbe na maloprodajnih mestih. Nadzorni organ je na podlagi podrobne ocene sklenil, da družba Posten Norge ni dokazala, da je bila ekskluzivnost v skupini, kolikor se je uporabljala za storitve distribucije paketov, potrebna iz katerih koli od prej navedenih razlogov. Poleg tega, tudi če bi lahko sprejeli trditev, da je ekskluzivnost v skupini s tega vidika nekoliko povečala učinkovitost, sta bila njen obseg in trajanje vsekakor prevelika in zato nesorazmerna.
- (32) Družba Posten Norge je nadalje trdila, da je plačevala znatne letne zneske skupini NorgesGruppen/Shell za kritje stroškov, ki so tej skupini nastali zaradi njenega sodelovanja pri konceptu poštne poslovalnice

⁽¹⁾ Zadeva 27/76, *United Brands proti Komisiji*, Recueil 1978, str. 207, točka 184; zadeva T-83/91, *Tetra Pak proti Komisiji (Tetra Pak II)*, Recueil 1994, str. II-755, točka 136; zadeva C-95/04 P, *British Airways proti Komisiji*, ZOdl. 2007, str. I-2331, točki 69 in 86.

⁽²⁾ Glej člen 2 poglavja II Protokola 4 k Sporazumu o nadzornem organu in sodišču.

v trgovini. Trdila je, da ni mogla zagotoviti porabe teh zneskov v svojo korist brez ekskluzivnosti v skupini in da je bila slednja potrebna za preprečevanje konkurentom, da bi se neupravičeno okoriščali s to naložbo. Vendar po mnenju Nadzornega organa družba Posten Norge ni dokazala nobenega večjega tveganja, da bi od njenih plačil skupini NorgesGruppen/Shell lahko imeli koristi konkurenčni distributerji paketov od podjetij do potrošnika ter nobenega tveganja glede premajhnega vlaganja.

- (33) Družba Posten Norge je trdila, da je bila ekskluzivnost na maloprodajnih mestih potrebna zaradi zaščite njenih promocijskih prizadevanj ter naložb v usposabljanje, zaščite njenih pravic intelektualne lastnine, varovanja prepoznavnosti in ugleda koncepta poštnih poslovalnic v trgovini, zagotavljanja, da se je vsaka poštna poslovalnica v trgovini osredotočala na koncept in potrebe družbe Posten Norge, ter zaščite naložb v poštna okenca in fizično opremo. Po podrobni oceni argumentov in informacij, ki jih je v zvezi s tem predložila družba Posten Norge, Nadzorni organ meni, da ni dokazala obstoja pomembnega tveganja neupravičenega okoriščanja z njenimi promocijskimi prizadevanji ali naložbami v usposabljanje s strani konkurenčnih distributerjev paketov. Prav tako klavzule o ekskluzivnosti na maloprodajnih mestih, kolikor se je uporabljala za konkurenčne distributerje paketov, ni možno obravnavati kot nujno potrebno za zaščito pravic intelektualne lastnine družbe Posten Norge ali skupne prepoznavnosti in ugleda mreže poštnih poslovalnic v trgovini. Nadzorni organ je poleg tega menil, da je bila potreba po naložitvi ekskluzivnosti na maloprodajnih mestih za namene zagotavljanja, da so se poštno poslovalnice v trgovini osredotočale na koncept družbe Posten Norge, omejena. Ekskluzivnosti na maloprodajnih mestih v nobenem primeru ni mogoče obravnavati kot neobhodne v celotnem času trajanja sporazumov, ki jih je družba Posten Norge sklenila v zvezi z maloprodajnimi mesti.
- (34) Kar zadeva strategijo pogajanj družbe Posten Norge o novih sporazumih, je družba trdila, da se je s sočasnimi pogajanjmi z več ponudniki okrepila konkurenca, saj je bil to najučinkovitejši način za pogajanje o novih sporazumih. Družba Posten Norge je prav tako trdila, da ni izvajala izključevalne strategije. Vendar po mnenju Nadzornega organa družba Posten Norge ni dokazala, da bi njena strategija za pogajanja o novih sporazumih pripomogla k povečanju učinkovitosti, da je bila potrebna in sorazmerna za doseganje takega povečanja učinkovitosti in da je domnevno povečanje učinkovitosti odtehtalo protikonkurenčne učinke strategije za pogajanja o novih sporazumih.
- (35) Nadzorni organ je zato sklenil, da družba Posten Norge ni dokazala objektivne utemeljenosti svojega ravnanja.

4.3.3 Sklepna ugotovitev o zlorabi

- (36) Nadzorni organ je sklenil, da je ravnanje družbe Posten Norge, tj. njena uporaba klavzule o ekskluzivnosti v skupini in na maloprodajnih mestih v sporazumih s skupino NorgesGruppen/Shell, njena uporaba ekskluzivnosti na maloprodajnih mestih v sporazumih z verigama COOP in ICA ter strategija pri pogajanjih o novih sporazumih s skupino NorgesGruppen ter verigama COOP in ICA od leta 2004 dalje pomenila zlorabo v smislu člena 54 Sporazuma EGP.

4.4 Vpliv na trgovino

- (37) Zloraba družbe Posten Norge je lahko v zadostnem obsegu vplivala na trgovino med pogodbenicami, kakor je opredeljeno v členu 54 Sporazuma EGP.

4.5 Trajanje

- (38) Zloraba je bila ena in nenehna kršitev ter je trajala vsaj tako dolgo, kot je skupino NorgesGruppen zavezovala ekskluzivnost v skupini in je bila ta skupina preferenčni partner družbe Posten Norge, tj. od 20. septembra 2000 do 31. marca 2006.

5. Globa

5.1 Osnovni znesek

- (39) Osnovni znesek globe se praviloma določi na ravni do 30 % vrednosti prodaje proizvodov, na katere se kršitev na upoštevnem geografskem trgu znotraj EGP neposredno ali posredno navezuje. Nadzorni

organ običajno upošteva prodajo podjetja v zadnjem celem poslovnem letu njegove udeležbe pri kršitvi. Promet, ki ga je družba Posten Norge leta 2005 ustvarila iz naslova distribucije paketov od podjetij do potrošnika z dostavo prek poštних okenc, je znašal 674,16 milijona NOK, kar ustreza 84,17 milijona EUR ⁽¹⁾.

- (40) Osnovni znesek globe je povezan z deležem vrednosti prodaje, določenim glede na stopnjo teže kršitve, pomnoženo s številom let trajanja kršitve.
- (41) Da bi se določilo, ali bi moral biti delež vrednosti prodaje v posameznem primeru v spodnjem ali zgornjem delu tega razpona, Nadzorni organ izvede analizo posameznega primera, pri čemer upošteva vse ustrezne okoliščine primera. To vključuje več dejavnikov, kot so narava kršitve, tržni delež zadevnega podjetja in geografski obseg kršitve.
- (42) Narava zadevne kršitve je povezana z izključevalnimi praksami, ki so vplivale na strukturo upoštevnega trga. Družba Posten Norge je imela izredno velik tržni delež na upoštevnem trgu v celotnem času trajanja kršitve. Zloraba je zajemala celotno ozemlje Norveške in je, v nasprotju s cilji Sporazuma EGP, ogrozila pravilno delovanje notranjega trga s tem, da je ustvarila ovire za dejanski vstop na upošteveni trg distribucije paketov na Norveškem ter ovirala oblikovanje nadnacionalnih trgov.
- (43) Glede na okoliščine tega primera je bil začetni znesek globe določen na 2 525 100 EUR. Ta znesek je bil pomnožen s 5,5, da bi se upoštevalo trajanje kršitve (pet let in pol). Osnovni znesek globe torej znaša 13,89 milijona EUR.

5.2 Oteževalne in olajševalne okoliščine

- (44) V tej zadevi ni bilo oteževalnih ali olajševalnih okoliščin.

5.3 Druge okoliščine

- (45) Nadzorni organ je priznal, da je bilo trajanje upravnih postopkov v tej zadevi precejšnje, in je menil, da je glede na posebne okoliščine tega primera upravičeno zmanjšanje osnovnega zneska za 1 milijon EUR.

5.4 Višina globe

- (46) Končni znesek globe torej znaša 12,89 milijona EUR.

6. Odločitev

- (47) Družba Posten Norge AS je storila eno in nenehno kršitev člena 54 Sporazum EGP od 20. septembra 2000 do 31. marca 2006 na trgu za storitve dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika prek poštних okenc na Norveškem, ker je pri uvedbi in vzdrževanju svoje mreže poštних poslovalnic v trgovini izvajala izključevalno strategijo s preferenčno obravnavo. Kršitev sestavljajo naslednji elementi:

- sklenitev in ohranjanje sporazumov s skupino NorgesGruppen/Shell ter posameznimi prodajnimi mesti v tej skupini z določanjem ekskluzivnosti v skupini in na maloprodajnih mestih v korist družbe Posten Norge,
- sklenitev in ohranjanje sporazumov s trgovsko verigo COOP ter posameznimi prodajnimi mesti v tej verigi z določanjem ekskluzivnosti na maloprodajnih mestih v korist družbe Posten Norge,
- sklenitev in ohranjanje sporazumov s trgovsko verigo ICA ter posameznimi prodajnimi mesti v tej verigi z določanjem ekskluzivnosti na maloprodajnih mestih v korist družbe Posten Norge ter

⁽¹⁾ V skladu z zgodovinskim referenčnim menjalnim tečajem za euro, ki ga objavi Evropska centralna banka, je bil v letu 2005 povprečni menjalni tečaj 8,0092.

- izvajanje strategije za pogajanja o novih sporazumih, ki bi lahko omejila pripravljenost verig COOP in ICA, da izpogajata in skleneta sporazume s konkurenti družbe Posten Norge pri zagotavljanju storitev dostavljanja paketov od podjetij do potrošnika prek poštnih okenc.
- (48) Za zgoraj navedeno kršitev je bila družbi Posten Norge AS naložena globa v višini 12,89 milijona EUR.
- (49) Kolikor družba Posten Norge AS tega še ni storila, se je od nje zahtevalo, da konča kršitev in se vzdrži vsakega ravnanja, ki bi lahko imelo enak ali enakovreden cilj ali učinek, vse dokler ima prevladujoči položaj na upoštevнем trgu.
-